

פרשת וישב

ויאמר יהודה לתמר כלתו שבי אלמנה בית אביך עד יגדל שלה בני כי אמר פן ימות גם הוא כאחיו (לח, יא)

לשון הפסוק מורה כי אחר שיגדל שלה אין מקום לחשוש למיתתו, וכל החשש הוא עד אשר יגדל.

ומה יועיל לו כי יגדל שלה בנו, ועדיין החשש קיים פן ימות כאחיו. ולמה הסכים להשיאה לו לאחר שיגדל.

טעם הדבר כי כאשר יגדל הרי יהיה מוטל עליו בבירור מצות ייבום, כי אז יתברר אם אינו סריס שאז הוא בכלל המצוה, ואזי לכשייבמנה תגן עליו זכות המצוה שלא ימות. אכן כל זמן שלא גדל, ועדיין הוא בספק שמא סריס הוא, אף דקיי"ל שמותר הוא בייבום כי הולכים אחר הרוב, הרי בנדון זה שהוא חשש סכנה, כי היתה קטלנית שמתו כבר שני בעליה הא חמירא סכנתא מאיסורא ואין הולכים אחר הרוב, ועל כן חשש למיתתו ולא נתנו לה עד אשר יגדל ויתברר כי אינו סריס וחייב הוא במצוה בתורת ודאי ואז תגן עליו המצוה לבל ימות.

אך דבר זה קשה לאמרו לפ"מ דאמרו ז"ל (סוטה כא, א) דמי שאינו מצווה ועושה אין המצוה מגינה עליו, וא"כ אף כי האבות קיימות כל המצוות סוף סוף לא היו מצווים ועושים דאכתי לא נצטוו וא"כ אין כח במצוה כדי להגן. וצ"ע.

והנה כתב הכסף משנה בהלכות איסורי ביאה (כא, לא) דאף שפסק הרמב"ם דקטלנית לא תנשא מ"מ ביבום אין דין קטלנית, וכן כתב הנודע ביהודה (אבה"ע סימן י') דבמקום מצות יבום אין לחוש לקטלנית, כיון דשלוחי מצוה אינם ניזוקים.

אמנם י"ל דכל זה דווקא כשמקיים מצוה ביבום, אבל כשאינו מקיים מצוה ביבום ודאי שיש לחוש לקטלנית ואסור ליבמה, ולפ"ז כיון ששלה היה קטן אפילו שהיבום חל, מ"מ כיון שאין מצות יבום יש לחשוש לקטלנית, ולכן אמר יהודה לתמר 'שבי אלמנה בית אביך עד כי יגדל שלה בני', דכיון שהוא קטן ולא מתקיים בו מצות יבום יש לחוש לקטלנית אבל כיון שיגדל שלה ויתקיים בו מצות יבום, שוב אין לחוש לקטלנית שהרי שלוחי מצוה אינם ניזוקים.

<div div="" style="" direction="">

מקור: שטייגן